

Strukovna udruga za promicanje dobrobiti djece Portić i njihovi hrabri volonteri već četiri godine u Rijeci pričanjem priča uveseljavaju male pacijente u bolnicama, krata im bolničke dane i uljepšavaju odlazak na počinak. Ideju je pokrenula bivša odgojiteljica Ksenija Vičić (63), koja odlaskom u mirovinu nije htjela izgubiti dodir s djecom

Lijepa priča djeci vraća osmijeh...

Odvajanjem nekoliko sati svojeg slobodnog vremena tjedno mogu se napraviti mnoga dobra i plemenita djela. To su odavno shvatile tete i barbe pričalice, volonterke i volonteri koji svaki dan posjećuju djecu u bolnicama. Uveseljavaju ih i bolničke dane im krata pričanjem priča. Projekt "Pripovjedač-pripovjedačica priča za laku noć" od studenog 2009. godine u Rijeci organizira Strukovna udruga za promicanje dobrobiti djece Portić. Tete i barbe pričalice donose osmijeh na lice malih pacijenata, emocionalno ih osnažuju da prebrode vlastite teškoće i nastoje im olakšati boravak u bolnici. Hrabri mališani slušaju kako su likovi iz bajki pobijedili svoje probleme, a to im daje nadu i optimizam pa zaboravljaju na suze i bol. Zahvaljujući tetama pričalicama s manje straha iščekuju ishode liječenja i u manjoj mjeri iskazuju negativna raspoloženja. Roditelji djece, medicinsko osoblje i uprava bolnice svjedoče o ugodnom i pozitivnom ozračju koje je ovaj projekt donio u bolničko okruženje. Inicijativu je pokrenula bivša odgojiteljica Ksenija Vičić (63) u suradnji s Verenom Tibljaš iz Gradske knjižnice - Ogranak Stribor te Filozofskim i Učiteljskim fakultetom i Gradskom upravom Grada Rijeke.

- Projekt smo počeli provoditi na odjelu onkologije i hematologije riječke bolnice. Kako to obično biva, poslože se privatne i poslovne potrebe te je ideja nastala na kavi. Spremala

sam se u mirovinu te mi je bilo važno da ostanem u doticaju sa strukom i djecom i da se bavim nečim što će me ispuniti. Zamislila sam kako bih probala organizirati grupu volontera studenata koji bi toj djeci uljepšali snove, večer, odlazak na počinak... Koji bi roditeljima dali mogućnost da se odmore i predahnu te da ne budu stalno uz djetetovo uzglavlje - prisjeća se Ksenija.

Ideja, kaže nije nova. I prije su pojedinci pokušavali slično, osobito članovi obitelji bolesne djece, ali projekt nije uspijevaao zaživjeti u kontinuitetu. Nakon večere tete pričalice oblače zelena odijela, stavljaju maske, peru ruke i ulaze u sobe djece smještene na Odjelu onkologije riječkog Kliničkog bolničkog centra na Kantridi. Kad sa slikovnicama uđu u sobu, nastupi veselje. Trenutačno su među malenim pacijentima najpopularnije knjige "Juha od bundeve", "Nosko traži prijatelja"...

- **To su slikovnice** problemskog sadržaja iz kojih djeca uče kako se junaci iz priča nose sa životnim problemima te im taj optimizam potvrđuje da se i oni mogu nositi s tim problemima. Među jako malom djecom najomiljenije su knjižice s 'prozorčićima' koji se otvaraju i s gumbićima. Susrećemo se s djecom od nekoliko mjeseci pa do 18 godina. S tinejdžerima volimo razgovarati

o tome što vole čitati, koju glazbu i filmove vole, kakve igre preferiraju... Odvučemo ih od televizora i računala te im omogućimo živu riječ i komunikaciju - pojašnjava Ksenija. Tete i barbe najprije pokažu djeci koje su im knjige donijele i pitaju ih koju bi od priča htjeli čuti. Nastoje da priča bude odabir djeteta, iako priča, naravno, može biti i izmišljena. Bilo je i toga da tete listaju slikovnice, a dijete priča priču, ili da neka djeca traže da im se priča ispriča više puta.

- **Postoje** kriteriji za biranje slikovnica jer se vodi računa o dobi te da one budu s optimističnom i vedrom porukom. Trudimo se osigurati djeci ritual pričanja priča pred počinak. To je nešto što je nas kao ljude i mene kao osobu oplemenilo. U meni je to usađeno od najranijeg djetinjstva i sačuvano kao vrijednost koju želim prenijeti na druge - otkriva Ksenija. Koordinatorica volontera, psihologinja Tamara Milovanović (25), dio je projekta od njegova početka.

- Kako sam studirala psihologiju, htjela sam pored fakulteta volontirati. Vidjela sam oglas u novinama koji mi se učinio kao idealna prilika za rad s djecom, a to to mi je uvijek bio interes. **S prijateljom** sam krenula u priču i sretna

Zahvaljujući tetama pričalicama, mali pacijenti manje iskazuju negativna raspoloženja i strah

Organizatorica projekta "Pripovjedač-pripovjedačica priča za laku noć", koji uveseljava djecu u bolničkim krevetima, Ksenija Vičić i njezina suradnica, psihologinja Tamara Milovanović

sam što sam dio toga - ponosno ističe. Prije svake nove grupe koja dolazi pričati priče udruga Portić održava trodnevne seminare kako bi se što bolje mogli snaći u projektu.

Djeca uče kako se junaci iz priča nose s problemima i taj optimizam im daje snage

- Volonteri saznaju kakva su očekivanja od njih, dobiju opis posla koji će obavljati, upoznaju se s etičkim kodeksom koji se odnosi na zaštitu naših korisnika jer nam je zaštita i poštovanje privatnosti na prvome mjestu. Govorimo im o nužnoj higijeni, potrebnoj zaštitnoj odjeći koju osigurava udruga za volontere. Osim toga, od partnera u projektu - Gradska knjižnica Rijeka, dječji odjel Stribor, knjižničarka

upoznaje tete i barbe s knjiškim fondom te ondje mogu isprobati interpretativno i razgovjetno čitanje te kako se za to treba pripremiti. Djeca često reagiraju odbijanjem pa volonteri trebaju naučiti i kako se moraju nositi u takvim situacijama - pojašnjava Ksenija. Na seminaru se volonterima pokazuje i na koji način će koristiti interaktivnu zajedničku mailing listu kojom planiraju svoje željeno vrijeme za volontiranje. Volontira se od 19 do 20 sati. ▶▶

- Ove godine prvi put imamo dva seminara. Prijašnjih godina smo iz financijskih razloga mogli organizirati samo jedan. Naši volonteri imaju stalnu potporu koja se ogleda kroz susrete koje imamo jednom na mjesec na kojima mogu govoriti o iskustvima i čuti kako se drugi nose s teškim situacijama - kaže Ksenija.

U svakom volonterskom ciklusu, koji traje tri mjeseca, sudjeluje oko 30 ili 40 volonterki koje s udrugom potpisuju volonterski ugovor. Taj ugovor ih obvezuje na poštovanje etičkog kodeksa, pisanje svakodnevnih izvještaja, sudjelovanje na mjesečnim sastancima i supervizijama. U izvještajima volonteri pišu svoja iskustva s djecom, njihovu dob, koje su se priče čitale, tko odlazi doma i slično. Većina volonterki su studentice, ali ima i učiteljica, odgojiteljica, pedagoga, sveučilišnih profesorica, pravnicu, ekonomistice te drugih. Zahvaljujući prepoznatljivosti ovoga projekta, u javnosti imaju sve više zainteresiranih. Posebno su ponosni na barbe pričalice.

- Poželjno je da ih imamo što više jer nam iskustvo govori da ih djeca jako dobro prihvaćaju. Imaju drukčiji pristup. Naš barba pričalica, koji je najdulje ostao s nama, kad dođe u bolnicu, osim priča, razveseli djecu izrađivanjem maketice, origamija... Unosi novu i pozitivnu energiju. Ove godine imamo novih četiri barbe pričalice i nadamo se da će ostati jer su nam jako dragocjeni. Među nama ima i teta pričalica starije životne dobi. To su često žene koje su u mirovini, koje su radile u vrtićima i slično pa svoje umirovljeničke dane provode s nama.

Drago nam je da su dio nas - kaže Tamara. Strukovna udruga za promicanje dobrobiti djece Portić dobitnica je počasne Nagrade Zaklade ERSTE za društvenu integraciju 2013. godine za realizaciju projekata na polju integracije marginaliziranih društvenih skupina u 13 zemalja srednje, istočne i jugoistočne Europe.

Do sada su odradili 3280 volonterskih sati.

- Ono što nam je jako važno je potpora Grada Rijeke od početka. Grad Rijeka i Odjel za zdravstvo i socijalnu skrb imali su povjerenje u nas te smo ga i opravdali odgovornim odnosom prema djeci, odjelu i korisnicima - kaže Ksenija. Tete i barbe pričalice probudile su zanimanje za čitanje kod djece i nakon izlaska iz bolnice.

- Dobili smo povratne informacije da su neka djeca u školi povećala interes za knjigom i lektinom nakon našeg dugotrajnog prisustva tijekom hospitalizacije. Nekako nam se čini da se kod djece koja su dulje u bolnici koncentracija za priču povećava, tako da i na tome djelujemo - otkrila nam je Tamara.

Ksenija nam pojašnjava mogu li tete i barbe pričalice ostati neemotivno vezani uz djecu kojoj svakodnevno čitaju priče.

Muške volontere djeca odlično prihvate. Imamo ih već četiri i jako smo ponosni na njih...

- Teško je da se ne vežete. Ono što nastojimo je da se mijenjaju i da nisu predugo na nekom odjelu. Neki imaju svoje preferencije - jedni biraju čitanje na kirurgiji, a drugi na onkologiji.

To nije vezivanje, nego se više radi o vrsti empatije koja je jako važna. Ti mladi ljudi sazrijevaju na vrlo pozitivan način. Kako se nose sa svojim teškoćama, razgovaramo

s njima na supervizijskim sastancima. Nekad su oni nabijeni emocijama, ali nosimo se s time. Ljudi nas često pitaju kako to možemo raditi. Netko se sa životnim traumama nosi lakše, a netko teže. Mislim da to može svatko, samo je stvar u tome hoće li to odabrati kao svoj životni poziv - tvrdi Ksenija.

U početku je roditeljima djece bilo neobično kad su čuli za tete i barbe pričalice jer nisu znali zašto su tu i jesu li kvalificirani za to. No kad su vidjeli da u tih sat vremena djeca imaju

Većina volonterki su studentice, ali ima i učiteljica, odgojiteljica, pedagoga, pravnicu, sveučilišnih profesorica, ekonomistica te drugih. Zahvaljujući nepoznatljivosti ovoga projekta, u javnosti imaju sve više zainteresiranih

obu koja im je posvećena i koliko to djeci prihvati, odlično su ih prihvatili. Sada se radi na tome da se projekt proširi i ostatkom Hrvatske. Prvo što pokušavamo od 2011. godine je održati seminar u Zagrebu, no još se ništa nije dogodilo od tada. Ima entuzijasta koji pokušavaju održavati kontakte s nama. Otvorena je udruga Osmijeh koja namjerava sklopiti suradnju s nama pa da to naprave u Zagrebu. Također nam se iz Virovitice udruga Ružin krug prijavila bi djeci s poteškoćama čitala priče. Tako-

đer su nam se javili volonteri i iz Slavenskog broda, a u Splitu s udrugom Most pokušavamo pokrenuti suradnju s bolnicom Firule. Sve se širi posve prirodnim putem. Mi ćemo im sa svoje strane, naravno, dati financijsku potporu u smislu organizacije seminara - kaže Ksenija. Dodaje kako su je ta djeca mnogočemu naučila. - **Gledati ih** svaki dan kako se nose s terapijom, svojom bolešću... Od njih svi možemo učiti - kaže nam Ksenija. - Mislim da je to iskustvo koje svima donese

Nema ništa ljepše nego kad bolesnoj dječici uljepšamo dan i vratimo im sjaj u očima. Taj osjećaj je neopisiv

samo lijepe stvari i svatko tko ima interes za rad s djecom trebao bi se u ovome okušati. Ono što je prednost ove priče je da se, ako se ne pronađu u tome, od volontiranja može odustati u svakom trenutku. Ali iskustvo nam govori da se veliki broj ljudi itekako nađe u ovome i ostaje te da u tih sat vremena, osim što ih uljepšaju djeci, uljepšaju i obogate ih i sami sebi - poručuje Tamara onima koji će možda jednog dana odlučiti postati tete pričalice.

PIŠE: DANIJELA-ANA MORIĆ ■